

gosítani teendők felől, figyelmeztetni kell őket, hogy valamint maguk nem várják be a halált, ha megbetegednek, hanem azonnal orvosoltatják magukat, úgy bizonyára okosan fognak eljárni, ha megsérült erdejüket is hasonló módon orvosoltatják.

Nálunk erre a jó tanácsra úgy látszik nem szorult rá a nép s egészen ellenkezően fogja fel a dolgot mint a francia parasztok.

Ha megbetegszik, inkább be várja a halált, hogy sem orvoshoz fordulna, de az erdejét levágja szívesen akkor is, ha nem perzelte meg a tűz, csak engedjék meg neki.

1890. évi erdőöri szakvizsgák.

I. Máramaros-Szigeten.

A folyó évi október 20-tól bezárólag 27-ig megtartott erdőöri szakvizsga vizsgáló-bizottságának tagjai voltak: Kelen Gusztáv ungvári kir. erdőfelügyelő mint elnök, Csik Imre kir. alerdőfelügyelő s Seeberg Adolf kir. főerdész mint vizsgálóbiztosok és Hetthéssy László járási erdőtiszt mint pótbiztos. — Máramaros vármegyét Kutka Kálmán főjegyző és Szabó Sándor tb. főjegyző képviselték.

A vizsga letételére 31 egyén nyert engedélyt, kik közül egy a vizsgán nem jelent meg.

A vizsga első napján a következő írásbeli kérdések adattak fel megfejtésre:

1. Jelentés teendő az erdőgondnoksághoz arról, hogy a csemetekertben rovar kár észleltetett; leirandók egyszersmind a további intézkedésig előzetesen megtett óvintézkedések.

2. Leirandó, hogy ismeretlen vagy külföldi tettesekkel szemben miként kell eljárni az erdőörnek?

Házkutatást mily esetben és hogyan kell tartani?

3. Egy kat. hold kiterjedésű csemetekert körülárkoltatott.

Az árok mélysége 0.50 m, felső szélessége 1 m, és alsó szélessége 0.50 m. Kiszámítandó:

a) milyen hosszú az árok, ölemben és méterekben kifejezve?

b) hány m^3 föld ásatott ki?

c) mennyibe került a körülárkolás, ha egy m^3 föld kiásásáért 20.5 kr. fizettetett?

Az írásbeli dolgozatok legnagyobb részt ugy külalak, mint tartalom tekintetében megfelelők voltak.

A 30 vizsgázó közül 5 kitűnően alkalmasnak, 10 jól alkalmasnak és 15 kielégítően alkalmasnak találtatott.

A megvizsgáltak közül 27-en a kir. kincstárnál, 2-en gróf Schönbornnál vannak alkalmazva, 1 pedig a Müller család szolgálatában áll.

Ketten a lipitújvári szakiskolát végezték; ezek azonban nem feleltek meg a várakozásnak. Dicséretet érdemel a Hubay Zsigmond m. kir. főerdész vezetése alatt lévő körösmezei erdőőri iskola öt növendéke, kik ugy gyakorlatilag mint elméletileg igen alaposan voltak elkészülve.

A feleletek után ítélve, ugy látszik, hogy az ungvári főerdőhivatalnál alkalmazottak ez idén sem részesültek kellő oktatásban.

Csik Imre

kir. alerdőfelügyelő.

II. Debreczenben.

Az erdőőri szakvizsgák Debreczenben a vármegyeház nagytermében f. évi október hó 20—26 napjain Pruzsinszky Károly kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt, Török Gábor Debreczen városi erdőmester és Krajcsovits Béla kir. alerdőfelügyelő, vizsgálóbiztosok közreműködésével tartott meg.

A vizsga letételére 27 egyén nyert engedélyt, kik a vizsgán valamennyien meg is jelentek.

Jelenlegi szolgálatukat illetőleg ezek közül 11 a nagyváradai gör. kath. püspökség belényesi uradalmában, 1 a nagyváradai lat. szertartású káptalannál, 1 a vadász-pusztai premontrei prépostságnál, 8 Szatmár-Németi, Felsőbánya, Nyiregyháza, Hajduhadház és Debreczen városoknál, 1 a gróf Károlyi Alajos erdői hitbizományi uradalmában, 1 részvénytársulatnál, 1 magánbirtokosnál van alkalmazva, 2 pedig jelenleg szolgálat nélkül van. Erdőőri szakiskolát az összes közül csupán a Debreczen sz. kir városnál alkalmazott 1 erdőőr végzett.

Az első napon megtartott írásbeli vizsga tárgyát a következő kérdések képezték:

1. Valamely tűzifa vágásban 2 szakasz favágó összesen 640 ürköbméter, 0.6 részben bükk, 0.4 részben fenyő hasábfát termelt, és pedig az 1-ső szakasz az egész mennyiségnek 0.7-ét, a 2-ik szakasz pedig 0.3-ét, kiszámítandó: mennyi a termelt összes fából a kemény (bükk) és mennyi a lágy (fenyő) hasábfá, ürköbméterekben kifejezve? továbbá, hogy a fenti arány szerint egy-egy szakasz külön-külön hány ürköbmétert termelt? végül mennyi a szakaszonkénti keresmény, ha a termelést a bükkfánál 28, a fenyőnél 23 krral fizetik, és ha az 1-ső szakasz 16 frt, a 2-ik 12 frt 50 kr. előleget kapott, szakaszonként mennyi fizetendő még ki?

2. Egy kopár és száraz futóhomok talaju 20 k holdnyi terület beerdősítendő; kérdés:

- a) mely fanemek lennének erre nálunk legalkalmasabbak?
- b) a választott fanemek közül bármelyik minő módon és elosztással ültetendő, s mennyi esemetére van szükség?
- c) az így megtelepített fanem minő zárlat és fordában kezelendő s végül a vágás az uralkodó veszélyes szelek figyelembe vételével miképp vezetendő?

3. Minő különös kötelességei vannak a felesketett erdőőrnek midőn szolgálatban van s mivel igazolja magát a felesketett és

szakvizsgázott erdőőr, hogy valamely erdei kihágás megbüntetésére iránt részéről a kellő lépések megtétettek?

Ezen írásbeli kérdések közül mindháromat csak 19 egyén fejtette meg. A dolgozatok megbirálása alkalmával 3 kitünő, 12 jó, 10 kielégítő és 2 elégtelen osztályzatot nyert.

A szóbeli vizsgák befejeztével ezek eredményét az írásbeliekkel egybevetve, a bizottság a következőleg osztályozta a vizsgázókat:

Kitünően alkalmasnak találtatott 4 jelölt (14.8%); jól alkalmasnak találtatott 8 jelölt (29.6%), kielégítően 10 jelölt (37%), alkalmasnak nem találtatott 5 jelölt (18.6%). A vizsgát tevők legnagyobb része különösen a számtani, erdőhasználati és iparműtani részben kevés készséggel bírt, a mi egyrészt primitív előképzettségüknek és a kellő gyakorlat hiányának következménye, másrészt pedig tanúsága annak, hogy az illetők tanulás közben a szakszerű vezetést nélkülözték.

Hogy a vizsgázók száma az előbbi évekhez viszonyítva oly nagy volt, az főképen az erdőtörvény azon rendelkezésének tulajdonítható, mely a 17. §. alá tartozó erdőbirtokosokat szakvizsgázott erdőőrök tartására kötelezi. E mellett bizonyít azon körülmény is, hogy a 27 vizsgázó közül 23 a törvény 17. §-ában megnevezett erdőbirtokosoknál van alkalmazva.

Krajcsovits Béla.

kir. alerdőfelügyelő.

III. Kassán.

Az ez évi erdőőri szakvizsgák Kassán, Abauj-Tornavármegye nagytermében október hó 20-án délelőtt 9 órakor vették kezdetüket és 24-én fejeztettek be.

M á r i á s s y Mátyás kir. alerdőfelügyelő elnöklete alatt mint vizsgálóbiztosok közreműködtek: Sz ö n y e i István erdőmester, Fr ü s t ö k István közs. erdész; Abauj-Torna megyét ifj. H a m m e r s b e r g László megyei főjegyző képviselte.

A vizsga letételére engedélyt nyert 29 jelölt közül megjelent 26.

Korra nézve a többség 35—40 éves egyénekből állott, sőt volt közöttük egy 60 éven felüli jelölt is. Ez utóbbi gyakorlatilag alapos szakismeretről tett tanuságot. A mi a szolgálatukat illeti, 2 a kinestárnál, 1 a kassai püspökségnél, 1 a jászói prépostságnál, 3 Bártfa sz. kir. városánál, 1 Kis-Szeben városánál, 1 Szántó, 1 Szomolnokhuta községeknél, 8 hitbizományi uradalmaknál, 1 magánalapítványi uradalomnál, 4 a 17. §. alá nem tartozó birtokosoknál volt alkalmazva, 2 pedig ez idő szerint nem áll szolgálatban.

A vizsga első napján írásbeli megfejtésre a következő három kérdés tüzetett ki:

1. Miként fog eljárni vizsgátevő, ha meg van bizva egy erdőrészben termett tölgymakk felszedetésével és következő tavaszig való megőrzésével?

2. Egy vevőnek 4 db. fenyő szálfá adatot át, melyeket kifagván, azokból 1 db. $^{40}_{45}$ cm harántmetszetű és 14 m hosszú, 1 db. $^{28}_{31}$ cm harántmetszetű és 11 m hosszú, 1 db. $^{26}_{26}$ cm harántmetszetű és 10 m hosszú gerendát nyert.

Kérdés: mennyi a 3 db. gerendának köbtartalma s ha 1 m^3 ára 12 frt, mennyi ezen fának értéke?

3. Valamely bükkszálerdőben a tiltott alomszedés egy oly hegyoldal területén eszközöltetett, mely leginkább megközelíti az egyenközü négyszög alakját; feltéve, hogy ennek hosszoldala 108 öl, szélessége pedig 34 öl, feltéve továbbá, hogy 100 □-öl terület adott egy szekér almot és hogy egy szekér alomért 1 frt 20 kr. kártérítés fizetendő, kérdés:

- a) mily nagy ezen terület?
- b) hány szekér alom gyűjtetett?
- c) mily összeget teend a kártérítés?

Az írásbeli feladatokat a vizsgát tevők nagyobb része jól oldotta meg; csupán azok dolgozata volt gyengébb, a kiknek már az írás is nehezőkre esett. A szóbeli vizsgán, a hol az erdőőri szolgálatnak lehetőleg minden ágazatát érintő kérdések adtak fel, általában véve, jól feleltek.

A iiptóujvári erdőőri szakiskola végzett növendékei közül kettő jelent meg, kiknek feleletein meglátszott a szakoktatás eredménye, a mennyiben azok ugy az írásbeli, mint a szóbeli kérdéseket igen jól oldották meg.

A 26 vizsgázó közül 3 kitünően, 9 jól, 13 kielégítően alkalmasnak találtatott s csupán egy nem felelt meg a követelményeknek.

Végül megemlítem még, hogy a jászói prépostság, gr. Csáky hitb., Csáky László magán uradalmaiból megjelent erdőőrök is igen jó készültséget tanusítottak; az érdem e tekintetben Reinfusz Bódog urad. erdőmestert, Gruber Károly urad. főerdészt és Farkas Pál urad. erdőmestert illeti meg.

Máriássy Mátyás
kir. alerdőfelügyelő.

IV. Zomborban.

Az erdőőri szakvizsgák ez évben Zomborban október 20-tól október 24-ig tartattak meg.

A vizsgálóbizottság elnöke alólirott, a bizottság tagjai pedig Balázs Vincze m. kir. erdőmester és Zsuffa Antal m. kir. erdész voltak. Bács-Bodrogh megye képviselőjében Ráta József megyei főorvos és közigazgatási bizottsági tag jelent meg.

Összesen 21 egyén jelentkezett, kik közül 4 községi, 3 hitbizományi, 5 érseki uradalmi, 3 magánuradalmi és 6 állami szolgálatban álló erdőőr. Ezen vizsgajelöltek közül hárman m. k. erdőőri szakiskolát végeztek, hárman pedig Morvaországban nyert minősítvény alapján vizsgáztak. Egy jelölt a szóbeli vizsga megkezdése előtt visszalépett.

Írásbeli megfejtésre a következő négy kérdés adatott fel:

1. Miképen történik az erdők felujtása? tekintettel az erdők felujtási módjára, hányféle erdőt különböztetünk meg? hány módja van az erdei vetésnek? miben áll az erdei ültetés? mi a csemetekert és a faiskola? hogy telepítetik a csemete-kert? hányféleképen eszközöltetik az erdei ültetés és hogy fogatosittatik?

2. Mi képez erdei kihágást? Irja le a vizsgáttevő a veszélyes cselekményeket.

3. Nevezze meg vizsgajelölt a nagy és kis vadakat. Hogy nevelendő és tanítandó a vizsla?

4. A vágás területe egyenlőtlen oldalú háromszöget képez, a melynek alapja 220 öl, magassága pedig 58 öl; milyen nagy ezen háromszög területe kat. holdakban? A kihasznált fatömeg 480 m³; ebből 20% épület, 50% hasáb, 20% dorongfa és 10% rőzse; kiszámítandó az egyes választékok mennyisége és meghatározandó egyenkint és összesen a termelési költség, ha köbméterenként az épületfánál 15 kr., a hasábfánál 32.5, a dorongfánál 17.75 kr. és a rőzsénél 1.5 kr. fizettetett.

Az írásbeli kérdésekre beadott munkálatok megvizsgálása után, a bizottság egyhangu határozata következtében a jelentkezők valamennyien a szóbeli vizsgára bocsáttattak.

A szóbeli vizsgánál az „Erdőőr“ című kézi könyv és a vadászattan elemi ösmeretei szolgáltak alapul a kérdések feltevésénél; tekintetbe vétetett az egyes vizsgázóknak a gyakorlatban való alkalmaztatása is.

A szóbeli vizsgánál következő osztályzatok állapítottak meg:

kitünően alkalmasnak találtatott	2	egyén
jól	7	"
kielégítően	8	"
és alkalmasnak nem találtatott	3	"

Rozinszky Béla.

V. Kolozsvártt.

Az idei erdőőri szakvizsgálatok Kolozsvártt október hó 20-tól 25-ig tartattak meg, az erdészeti palota erdőrendező-ségi rajztermében.

A vizsgálóbizottság elnöke br. Feilitzsch Arthur kir. alerdőfelügyelő, vizsgáló-biztosok pedig Somkerek ki Gusztáv és Kelemen Márton m. kir. főerdészek voltak.

A vizsga letehetésére a jelentkezők közül a kolozsvári kir. erdőfelügyelőségtől a szabályszerű kellékek beigazolása után 19-en nyertek engedélyt.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületéből öten, az ujonnan felállított besztercei m. kir. erdőigazgatóság kerületéből pedig nyolczan jelentkeztek: előbbieik közül kettő a lipató-ujvári, utóbbiak közül egy a lipató-ujvári s egy a királyhalmi erdő-őri szakiskolát végezte. Hat jelentkező részint községi, részint magánuradalmi szolgálatban áll. Ezek közül egy a kolozsvári unit. főtanodában az érettségi vizsgát jó sikerrel tette volt le. A szakiskolát végzett négy jelölt kivételével a többiek részint erdőtisztjeiktől nyertek oktatást, részint pedig magánszorgalommal szerezték meg az elméleti és gyakorlati szakismereteket.

Írásbeli megfjtésre a bizottság a következő három kérdést adta fel:

1. Egy erdőőr felügyeletére bizott vágásban három munkás-csoport összesen 4000 m^3 tüzi faanyagot, és pedig 2670 m^3 hasáb-

fát és 1330 m³ dorongfát termelt; a hasábfát m³-kint 25 kr. a dorongfát 17·7 kajzárért.

Az I-ső csoport 30 frt, a II-ik csoport 27 frt, a III-ik csoport 19·5 frt előleget vett fel.

Számitsa ki vizsgáljelt, hogy

a) mennyit termelt a III-ik csoport és mennyi az egyes csoportok részére még kifizetendő pénzösszeg, feltéve, hogy

az I-ső csoport 680 m³ hasáb és 300 m³ dorongfát, a II-ik csoport 797 m³ hasáb és 357³ m dorongfát termelt.

b) az összes termelési költségeknek hány százaléka esik egy-egy csoportra?

2. Az erdőőr tetten éri a kihágót, a mint az egy általa kivágott magfa feldarabolásával foglalkozik. Irja le, hogy miként fogja ezen esetet az erdei rovatos naplóba bevezetni és mire fog a bejegyzendő körülményeknél fő figyelmet fordítani?

3. Egy 400 öl hosszú és 32 öl széles vágásterület beerdősítéséhez hány darab csemetét fog a csemete-kertből kiszedni, ha az ültetés 6 láb távol eső sorokban úgy foganatosítandó, hogy a csemeték távolsága egymástól 3 láb legyen?

Egybevetve az írásbeli dolgozatokat a szóbeli feleletekkel, a 19 vizsgázó közül az erdőőri szolgálatra 5 kitünően, 5 jól és 9 kielégítően alkalmasnak találtatott; ennél fogva a vizsgát mind a 19 vizsgázó megállotta.

Ehhez hasonló eredmény a kolozsvári erdőőri szakvizsgáknál eddig még nem éretett el. A végzett szakiskolai növendékek, egy kivételével, az erdőőri szolgálat körébe vágó kérdéseket általán kitünően oldották meg, a mi a mellett bizonyít, hogy a mily szerencsés gondolat volt az erdőőri szakiskolák felállítása, ép oly gonddal és lelkiismeretességgel történik azokban a növendékek kiképzése, mind elméleti, mind gyakorlati irányban.

Másrészt azonban jeles készütségről tesznek tanuságot azok egy nagy részének feleletei is, a kik szakismereteiket a gyakorlati szolgálatban és magán uton szerezték meg. Itt

az érdemet el nem lehet vitatni azoktól az erdőgondnokoktól, kik sokoldalú teendőjük mellett személyzetük kiképzetésére is nagy figyelmet fordítottak.

Somkerei Gusztáv,
m. k. főerdész.

VI. Brassóban.

Az erdőőri szakvizsgák Brassóban f. é. október hó 20-dikán kezdődtek és 26-dikán fejeztettek be.

A vizsgáló bizottság tagjai voltak: Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő mint elnök; Csipkay János m. kir. erdőmester és Orlovsky Gyula Brassó városi erdőgondnok, mint vizsgálóbiztosok. Brassó vármegyét Roll Gyula kir. tanácsos és alispán képviselte.

Jelentkezett a vizsgára 52 egyén. Engedélyt nyert 48 egyén; 3 egyén folyamodványának hiányos felszerelése miatt a vizsgára nem bocsátott, s egy nem jelent meg.

A vizsgázottak közül 2 kincstári, 2 városi, 3 megyei, 5 magánuradalmi és 36 községi szolgálatban áll.

Az első napon megtartott írásbeli vizsga tárgyát a következő kérdések képezték:

1. Erdei rovatos napló szerkesztendő a hivatalos minta szerint s abba bejegyzendő tetszés szerint egy erdei kártétel, melyet az erdőőr folyó évi szeptember hó 27-dikén fedezett fel, s melyet tanuk állítása szerint Kovács Pál követett el, de a miről mai nap Kovács Pál állítása és ennek szolgálja Törös János beismerése folytán meggyőződött, hogy azt nem Kovács Pál, hanem Törös János követte el, kinél ugyanakkor egy erdei lopott dolgot is megtalált.

2. Három erdei tisztásnak megfelelő terület rajzolendő és mindenikbe 20—20 drb erdei csemetének beültetési helye bejelölendő; és pedig: az egyikbe hármas, másikba négyes, harmadikba ötös hálózatban, s feljegyzendő az ültetőzök és soroknak távolsága.

3. Hány fuvarost rendel ki öt rakás tűzifa behordására, ha egy-egy rakásban 59 mtr.] fa van s egy fuvarra csak egy fél méter fát lehet felrakni?

Az írásbeli és szóbeli feleletek eredményeinek összevetése után kitűnően alkalmasnak találtatott 4, jól alkalmasnak 11, kielégítően alkalmasnak 19 egyén, míg 14 osztályzatot nem nyert.

Az idősebb, valamint a román ajku vizsgajelöltek hiányos előképzettséggel bírtak s nemcsak a fogalmazásban voltak gyengék, hanem a nyelv nehézségeivel is küzdöttek.

Orlovsky Gyula.

VII. Nagy-Szebenben.

Az erdőőri szakvizsgák Nagy-Szebenben a vármegyeház nagy termében f. é. október hó 20—23-ik napjain tartattak meg, Tóthi-Szabó Sándor kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt; vizsgáló biztosok voltak: Binder József N.-Szeben város erdőmestere és Szilágyi Bertalan sz.-sebesi m. kir. erdőész.

A vizsga letételéért 26 egyén folyamodott, kik közül egyik nem nyert engedélyt, kettő pedig nem jelent meg a vizsgánál.

Az írásbeli vizsga tárgyát a következő három kérdés képezte:

1. Hogy fog eljárni az erdőőr legeltetési kihágások esetében? főképen mily adatokra fogja figyelmét fordítani a rovatos naplóba való bejegyzés alkalmával? miként kell eljárni az erdőőrnek a törzs- vagy szálfalopásnál?

2. Sorolja elő vizsgajelölt azon fanemeket, melyek azon erdőkben fordulnak elő, hol jelenleg alkalmazásban van és írja le miképen kezeltetnek ott az erdők: szál-, sarj- vagy középerdőüzemben? mely időben történik a favágatás? és miképen történik ott az erdők felújítása?

3. Egy egyenközü négyszöget képező vágásterületnek hossza 80 öl, szélessége 25 öl; mekkora annak térfogata négyzetöleekben és kataszteri holdakban, és beültetésére hány darab csemete szükséges, ha a sorok egymástól való távolsága 6 láb, a csemetéknek a sorokban való távolsága pedig 3 láb?

A szóbeli vizsga alkalmával a következő segédeszközök használtattak: egy Piso Cornel féle rovargyűjtemény, a fontosabb lombos és tűlevelű fák galyai és többféle famagvak.

Az írásbeli kérdések megfejtése a szóbeli vizsga eredményével egybevettétvén, az erdőőri szolgálatra 3 kitűnően, 9 jól, 8 kielégítően alkalmasnak találtatott, míg 3 a vizsgát nem állotta meg.

Binder József,
városi erdőmester.

Vidéki levél a paizstetüről.

S z a b a d k a, 1890. szept. 26.

Tisztelt Szerkesztőség! A paizstetüről Kiss Ferencz m. kir. főerdész, később Havas József kir. erdőfelügyelő uraktól jelentek meg e lapok hasábjain érdekes cikkek. A nagyméltóságu földmivelésügyi ministerium pedig bizottságot küldvén ki az okozott károk megvizsgálására, a szakközönység ennek vizsgálatai alapján is tájékoztatást fog nyerni ezen rovar életmódjáról és kártevéseinek következményeiről. Mint-hogy azonban szerencsés voltam az említett bizottság tagja lenni, érdekesnek vélem egyet-mást a vizsgálat alkalmával tapasztaltakról közleni.

Meglepő az, mennyire képes az ákác a paizstetü által okozott kárt helyre pótolni. Monoron tavaly tavasszal láttam egy erdőrészt ezen rovar által nagy mértékben ellepve. Az előző év hajtásain annyi volt a paizstetü, hogy több el nem